

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.043/2025/6. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Elek-Takács Anita ügyvéd (cím) által képviselt felperes neve (cím) felperesnek – a dr. Lenkey Nóra ügyvéd (cím) által képviselt alperes neve (cím) alperes ellen öröklési szerződés érvényességének megállapítása iránt indult perében a Nyíregyházi Törvényszék 12.P.20.546/2024/13. számú ítélete ellen a felperes által 14. és 16. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részében helyben hagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 (tizenöt) napon belül fizessen meg az alperesnek 100 000 (egyszázezer) forint másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy a le nem rótt 40 000 (negyvenezer) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] A 2023. augusztus 16. napján elhunyt 'örökhagyó neve' örökhagyó az alperes és a felperes apjának féltestvére volt. Az örökhagyó halálát megelőzően eltartási szerződés elnevezésű okirat készült, amelyben az örökhagyó akként nyilatkozott, hogy ingó és ingatlan vagyonát unokaöccsére, illetve keresztfiára (jelen per felperese) hagyja azzal a kikötéssel, hogy élete végéig gondoskodik róla és halála után gondoskodik a temetéséről. A kétoldalas okirat első oldalán szerepel az örökhagyó nyilatkozata, valamint a tanúk aláírása, míg a 2. oldalon a lap tetején az eltartott és eltartó olvashatatlan aláírása, lejjebb pedig keltezés.

[2] Az örökhagyó halálát követően 'közjegyző neve' közjegyzői irodája előtt indult hagyatéki eljárás, amelyben a felperes ezen okiratot elsődlegesen végrendeletnek kérte tekinteni, a végrendeletet az alperes a hagyatéki eljárásban nem fogadta el. A közjegyző 32013/N/33/2024/9. számú ideiglenes hagyatékátadó végzésével az örökhagyó hagyatékát az örökhagyó féltestvérenek, jelen per alperesének adta át törvényes öröklés jogcímén, mivel a bemutatott okiratot alakilag aggályosnak tekintette.

[3] A felperes keresetében elsődlegesen annak a megállapítását kérte, hogy az örökhagyóval 2022. június 14. napján kötött eltartási szerződés megnevezésű okirat érvényes öröklési szerződés, másodlagosan annak a megállapítását kérte, hogy ezen okirat érvényes tartási szerződés.

[4] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Érvelése szerint az okirat nem felel meg sem az öröklési, sem a tartási szerződés törvényi feltételeinek; az öröklési szerződésként azért sem érvényes, mert azt az örökhagyó nem két tanú együttes jelenlétében írta alá, illetőleg az aláírás nem az örökhagyótól származik.

[5] Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest az alperes javára 800 000 forint perköltség megfizetésére és megállapította, hogy 1 500 000 forint feljegyzett eljárási illeték az állam terhén marad.

[6] Az ítélet indokolásában rögzítette, hogy a megállapítási keresetnek a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 172. § (3) bekezdésében írt feltételei nem állnak fenn. A bíróság a hagyatéki eljárásról szóló 2010. évi XXXVIII. törvény 89. §-a értelmében az ideiglenes hagyatékátadó végzéssel érintett hagyatéokra vonatkozóan érdemi döntést hozhat, a felperes ezért kérhette volna, hogy a bíróság rendelkezzen az ideiglenes hagyatékátadó végzéssel érintett igényéről. Erre tekintettel nem áll fenn a marasztalási keresetnek azon feltétele, hogy a felperes marasztalást nem kérhet, ezért a felperes keresetét annak érdemi vizsgálata nélkül elutasította.

[7] A Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest a pernyertes alperes részére perköltség megfizetésére. A perköltség mértékét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: Ükr.) 3. § (2) bekezdése alapján állapította meg, amelyet a (6) bekezdés alapján mérsékel, figyelemmel arra, hogy a perfelvételi tárgyalást követően nyomban megtartott érdemi tárgyaláson ítéletet hozott; az alperes jogi képviselőjének ezért csak írásbeli ellenkérelmet kellett előterjesztenie, illetőleg a tárgyaláson kellett megjelennie.

[8] A Pp. 102. § (1) bekezdésére tekintettel akként rendelkezett, hogy a le nem rótt eljárási illeték az állam terhén marad.

[9] A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával kérte az általa az alperesnek fizetendő perköltség 300 000 forintra történő leszállítását. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság által megítélt 800 000 forint összegű ügyvédi munkadíj eltúlzott, mivel az alperes jogi képviselőjének lényegesen egyszerűbb jogi munkát kellett végeznie, mint érdemi perbe bocsátkozás esetén.

[10] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását, valamint a felperes kötelezését a másodfokú eljárással felmerült perköltségének megfizetésére. Másodfokú perköltséggént az Ükr. 2. § (1) bekezdése alapján 750 000 forint megfizetésére kérte kötelezni a felperest. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság a perköltség mértékét az alperes által az ellenkérelemhez csatolt költségjegyzék és megállapodás alapján állapította meg az Ükr. 3. § (2) bekezdés alapján, amit a (6) bekezdés alapján mérsékel. A Pp. 80. §-a felhívása mellett kifejtette, hogy a perköltséggént meghatározott összeg magában foglalja az ügyféllel való tárgyalást, konzultációt, a beadvány elkészítését, a tárgyaláson való részvételt és igazodik a pertárgy értékét megjelölt összeghez is. Figyelemmel jelen per tárgyának értékére, az elsőfokú bíróság által megállapított munkadíj eltúlzottnak nem tekinthető.

[11] A felperes a fellebbezési ellenkérelemre tett észrevételében a fellebbezést fenntartotta.

[12] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (3) bekezdés b) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el és azt nem találta megalapozottnak.

[13] Az ítéltábla az elsőfokú ítélet kötelező, illetőleg mérlegelhető hatályon kívül helyezésére irányuló eljárási szabálysértést, valamint az elsőfokú bíróság téves anyagi pervezetését nem észlelte [Pp. 370. § (2) és (4) bekezdése], ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta felül [Pp. 370. § (1) bekezdés]. Az ítéltábla elsőfokú ítélet keresetet elutasító rendelkezését nem érinthette, csak azt vizsgálhatta, hogy az elsőfokú bíróság a felperes által az alperesnek megfizetendő elsőfokú perköltség összegét az irányadó rendelkezéseknek megfelelően állapította-e meg, illetőleg indokolt-e annak további mérsékelése.

[14] Az ítéltábla észlelte, hogy habár az alperes érdemi ellenkérelmében az elsőfokú eljárásra perköltségét az Ükr. 2. § (1) bekezdése alapján számította fel és a megbízási szerződésben kikötött ügyvédi munkadíj megfizetésére kérte kötelezni a felperest,

az elsőfokú bíróság ítéletében – annak [9] bekezdése szerint – a felperes által az alperes javára fizetendő ügyvédi munkadíj összegét az Ükr. 3. § (2) bekezdése alapján állapította meg. A Pp. 370. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ebből következően – mivel nem érte fellebbezés a megítélt elsőfokú költség jogalapját – az ítéltábla csak abban foglalhatott állást, hogy az alperes javára megítélt perköltség az Ükr. 3. § (2) bekezdésének fellebbezéssel nem támadott, ekként felül nem bírálható alkalmazásával számított meghatározása helyes volt-e.

[15] A felperes keresetlevelében a pertárgy értékét 32 059 784 forintban határozta meg, melyet az alperes sem tett vitássá, ennek alapul vételével az Ükr. 3. § (2) bekezdésének b) pontja szerint az alperest 1 161 794 forint ügyvédi munkadíj illette meg. Az Ükr. 3. § (6) bekezdésére tekintettel a bíróság azt jogosult volt mérsékelni, amennyiben nem állt arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel.

[16] Az elsőfokú bíróság azt helytállóan vette figyelembe, hogy a megállapítási kereset eljárásjogi előfeltételeinek hiányában jelen per bizonyítási eljárás lefolytatása nélkül, egy tárgyaláson befejezhető volt, ezért a jogszabályban a teljes eljárás lefolytatása esetére meghatározott ügyvédi munkadíj mérséklése volt indokolt, mivel a jogszabály alapján felszámítható ügyvédi munkadíj ekként nem állt arányban az alperesi jogi képviselő által végzett tevékenységgel.

[17] Az ügyvédi munkadíj mérséklése során is figyelemmel kell azonban lenni arra, hogy a jogszabály alapján megállapítható ügyvédi munkadíj a per tárgyának értékéhez igazodik; az általánosan követett bírósági gyakorlat szerint magas pertárgyérték magasabb ügyvédi felelősséggel jár, amelynek az ügyvédi munkadíjban is kifejezésre kell jutnia (BDT2019. 3965.). Az elvégzett ügyvédi tevékenységgel arányos munkadíj meghatározása során arra is figyelemmel kell lenni, hogy az érdemi ellenkérelem előkészítéséhez az alperesnek részletesen tanulmányoznia kellett a felperes keresetlevelét és annak számos mellékletét, valamint 3. és 5. sorszám alatti keresetpontosításait is, valamint a Pp. 183. § (1) bekezdése és 199. § (2) bekezdése szerint írásbeli ellenkérelmében valamennyi alaki és anyagi védekezést fel kellett tüntetnie. Ebből következően az alperes eljárási cselekményei közül kiemelkedő szerepe van az írásbeli ellenkérelemnek, az az ügy iratainak részletes tanulmányozása mellett az alperessel való konzultáció, az alperes rendelkezésére álló saját iratanyag áttekintését, valamint a felperes jogi érveivel szemben átgondoltan felépített jogi érvelés előterjesztését kívánta meg (BDT2024. 4743.). Az ügyvéd tevékenysége a peres képviselet ellátása körében magában foglalja az ügyfélkapcsolati időtartamot, a felkészülést, az ügyféllel folytatott általában többszöri egyeztetést (Kúria Pf.20.887/2023/6.) is.

[18] A jogi képviselő az ügyfele teljeskörű perbeli és peren kívüli eljárással összefüggő képviseletére köteles, az alperesi jogi képviselő tényleges perbeli tevékenysége megfelelt az általa vállalt kötelezettségnek, ügyfelei jogi képviseletét az eljárási jognak megfelelően ellátta, a szükséges beadványokat határidőben elkészítette és az elsőfokú tárgyaláson is megjelent. A pert indító jogi képviselővel eljáró felperesnek már a kereset benyújtásakor is számolnia kellett azzal, hogy pervesztessége esetén a pertárgy értékéhez igazodó, jogszabályban meghatározott összegű perköltség megtérítésére köteles (Fővárosi Ítéltábla Pf.20.676/2022/16.), az nem értékelhető az alperes terhére, hogy a felperes keresetét további eljárás, bizonyítás nélkül el lehetett bírálni (Debreceni Ítéltábla Pf.IV.20.228/2022/7.).

[19] Mindezekre tekintettel az elsőfokú eljárásban alperes javára megállapított ügyvédi munkadíj további mérséklésére az ítéltábla indokot nem talált. Csupán megjegyzi, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség az alperes által felszámított és megbízási szerződésben kikötött munkadíjnak mindösszesen az 50 %-át teszi ki.

[20] Mindezekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét, annak fellebbezett részében, a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[21] A felperes fellebbezése eredményre nem vezetett, a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles megtéríteni az alperes másodfokú eljárással felmerült költségét. Az alperes másodfokú perköltségként az Ükr. 2. § (1) bekezdése alapján 750 000 forint ügyvédi munkadíj megtérítését kérte a megbízási szerződés szerint. Csatolta a megállapodást, mely ezen összegű ügyvédi munkadíj kikötését igazolja.

[22] Az ítéltábla ugyanakkor az Ükr. 2. § (2) bekezdése alapján indokoltnak találta ezen ügyvédi munkadíj mérséklését, figyelemmel arra, hogy a felperes fellebbezése mindössze az elsőfokú ítélet perköltséget megállapító rendelkezése ellen irányult, annak indoklása mindösszesen 2 sort tett ki és jogszabályi hivatkozást egyáltalán nem tartalmazott. Az alperes fellebbezési ellenkérelmének indoklása is csupán az elsőfokú bíróság rendelkezését, a fellebbezési kérelmet és az irányadó jogszabályokat foglalta össze; annak rögzítése mellett, hogy a megállapított perköltség eltúlzottnak nem tekinthető, érdemi jogi indoklást nem rögzített. Erre tekintettel sem a fellebbezés tanulmányozása és értékelése, sem a fellebbezési ellenkérelem megfogalmazása jelentős időráfordítást vagy a megbízó ügyféllel történő részletes egyeztetést nem igényelt, akként a felszámított ügyvédi munkadíj jelentősen eltúlzottnak minősül. Az ítéltábla ezért az ügyvédi tevékenységgel arányosan 100 000 forint ügyvédi munkadíjat talált megállapíthatónak jelen másodfokú eljárással összefüggésben és ennek megfizetésére kötelezte a felperest.

[23] Az elsőfokú bíróság a felperes részére teljes személyes költségmentességet engedélyezett, a Pp. 95. § (1) bekezdése és 102. § (6) bekezdése alapján a le nem rótt fellebbezési illeték ezért az állam terhén marad.

Debrecen, 2025. április 10.

Dr. Pribula László s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró, Dr. Árok Krisztián s.k. bíró